

Béts.

A' múlt Kedden, úgymint Májusnak 25-dikén, leg először jelent meg a' Királyné, nagyobb Fő Hertzegjeivel együtt, az Udvari Játék néző helyben, holott is nagy tapsolással fogadtatott. A' jádzott Darabnak neve: *A' Vadászok*. (Die Jäger). Jól készült munka.

Gróf *Erdödy* ö Excell. ja, ezen hónapnak 11-dikén vezetettet 's kísértetett bé, nagy számú Nemesfég, és 600 Zászlóallybéliek által, ágyúk' dörgései között, *Zágráb* Városába. A' Kapun kívül várta a' Városi Tanáts, Horvát lovas Polgárokkal együtt. Belől a' Kapun tisztelkedett a' Horvát, és Német formaruhás Polgár Gyalogság fegyverben. Továbbat állottak a' Káptalan Városá' Polgári; túl ezeken 400 *Turopolyi* Nemesek, mind világos kékben. Bé érkezvén az említett Gróf Úr maga szállására: az egész Polgár Gyalogság fel gyülekezett annak eleibe, és négy izben adott Szalvét. — Más nap lett Báni Székibe való bé ültetése a' Gróf Úrnak. Királyi Biztos volt az *Zágrábi* Püspök. Különös örömmek ki nyilatkoztatásai között ment véghez az egész pompa: mert olly Bánját találta fel Horvát Ország Gróf *Erdödyben*; mint a' millyen Király Biráját 's Grófját tiszteli, Máj. 4-dikétől fog-

va, a' maga előbbeni állapotjába lett vissza helyhetése által, hathatóssan meg vigasztaltatott Szász Nemzet, nagy érdemű Gr. *Bruckenthal* Mihály Urban.

Gróf Szapárynak, *Fiume* Városa által lett nagy meg tiszteltetését, következő Levelünkben fogjuk közleni.

Magyar Ország.

Szalavármegyéből, Kézhelyről következő Tudósítást völt szerentsénk közelébb venni: „Ezen hónapban igen szép, örvendetes és valóban emlékezetre méltó dolgok történtek Mezővárosunkban. 14-dike bé sereglett ide N. Vármegyénknek Zászlóallya, hogy magát fegyverben 's lovaglásban egygyütt gyakorolhassa. 18-dikon ki ment ezen Nemesi Zászlóally egy mértföldnyire; az Ország Gyűlésére nézve *Budára* rendeltett, 's *Kézhely* felé marsirozó két *Gréven* Húszár Osztálynak meg tisztelésére. A' Zászlóallyt, muzsika szó 's lobogó Zászló alatt vezette Gr. *Festetics* János Ur, az a' Nagy Hazafi, kinek igaz Magyar szivét, szép tudományát 's Hazánk' dicsét és javát tárgyazó Nemes iparkodásait nem lehet eléggé magasztalni. Előre futtatott Adjutántja által értésére adatta a' most említett Gróf Ur a' Vitéz Húszár Tiszti Karnak, miben indultnak légyen el. Ezen kedves hírnek vételére, fél négy ízeg formára állott a' két Osztály Húszárság; elől a' díszes Tiszti Kár foglalt helyet, 's úgy várta ki vontt kardal és egész hadi pompával, a' Nemesi Zászlóallynak o-hajtott érkezését: melly meg lévén, olly sziv.

szívre ható Beszéddel idvezlette Gr. *Festetits* János Úr, a' N. Gréven Regementje két Osztályait az egész Zászlóally' nevében, hogy annak ki fejezései, egész erőben nyilván valóvá tették, a' N. Zászlóallynak, a' ditsőffégeffen hartzolt Magyar Bajnokok eránt tartozott Szereterét 's tiszteletét. A' Húszárok' nagy érdemű Kormányozója, Oberstl. Gr. *Festetits* György Úr *) , rövid, de igen fontos és gyönyörű harhatós Köszönettel váltotta fel a' Gr. *Festetits* János Úr' Beszédét. Ezek után, Májor *Skaritz*a Úr Trombitákat fúvatván, a' két Húszár Osztályt hirtelenséggel úti sorba vette. Elöl indult a' Zászlóallynak fél része, muzsikájával 's Zászlójával; közben, a' két Osztály; hátul, ismét a' Zászlóallynak más fele, 's illy formán vezettettek bé a' Vitéz Gréfen Húszárok Városunkba, kikeret a' ki tsődült nép is annál nagyobb örömmel fogadott, hogy érésére mind tsak Német Katonáknak adott ekkoráig szállást. — 19-diken, Közöns. Gyűlése volt Vármegyénknek, mellyre a' szomszéd Vármegyékből is gyülekeztek öszve. Az Ülés kezdődött reggeli 9 órakor. Sok Húszár-

X x 2

Tiszt

---

*) Ezen, előttünk minden tekintetben méltán nagy Névnek említésével, illy nemes Vallástételeire esmerjük köteleseknek magunkat: Olly Fiaikat tart a' virágzó *Festetits* Ház maga kebelében, hogy tsupán a' FESTETITS Névnek hallása, egy buzgó Hazafit juttathat minden igaz Magyar-nak eizébe.

Tiszt Urak is meg jelentek a' Vármegye Házában. Elő adván érdemlett nagy tiszteletű Virz' Ispányunk, T. *Spistits* János Úr, ezen Gyűlésnek tzellyát: leg ottan annak ki tsinálásához fogtak a' T. N. Rendek, mit kellesék a' Zászlóallynak regulául eleibe szabni, a' minthogy ezt meg is határozták, 's az esküvés formáját is fel tették, mellyel törvényeknek szoros megtartására köteleztesse nek a' Zászlóallybéliek. Vége lévén ezeknek, meg indult az egész Gyülekezet a' Vármegye Házából, 's ment, a' már 8 órától fogva ló háton állott Zászlóallytól kísérrtervén, a' Város Templománál vontr Kápolna Sátorhoz; a' hol már Főtiszt. *Rosty* János *), *Hahóti* Apátúr, 's *Kezthelyi* Plebánus Úr, több Egyházi Urakkal együtt, tisztes Papi öltözetben várta az említett Gyülekezetet. Minekutánna meg állapodott volna a' Sátor előtt, szép rend-

*) Ezen érdemlett fő Tiszteletű Úr, egy, azon hív Papjai között a' Magyar Israelnek, kikben, valamint más követésre méltó virtusoknak; úgy az igaz Hazai Szeretetnek is eleven példait tiszteljük, a' kik az Anyai Nyelvnek számkivetett állapottyából való vissza hozásán, 's Fejedelmi Székibe való bé ültetésén annál szívessebb igyekezettel munkálódnak; mivel tudják, hogy a' Magyar Nyelv' virágzásával, a' Magyar Kereszténység is inkább fog virágozni. — Mit is félnek a' Hitnek el fogyásától a' kis Lelkek? — Nem vehetnek azon a' Pokol' Kapui is diadalmat: — hogy' fojthatná hát meg azt, a' Magyar Nyelv' bé hozása?

rendben, a' Zászlóally; 's a' Gréven Húszárjainak is egy Szárnyok, tiszteletnek okáért, egész parádéban oda érkezett volna: nagy tsendesség lett. Ekkor az említett Apátur Úr meg szólalt, 's csak kevés, de fontos igékkel szívére kötötte a' Zászlóallynak, tartozása tellyesítésére esküvéssel leendő maga kötelezését; — ezentúl az esküvés formáját előttök magyarul elmondotta. A' hír letetele után, fegyvert rántottak a' Nemes Vitézek, 's el énekelvén magyarul: *Téged Isten ditsérünk*, 's a' t. Áldást vettek. — A' Rendek, ágyúk durrogása, dob és trombita szó alatt, visszafelé tértek a' Gyűlésre; a' Zászlóally pedig, lovait haza küldvén, Zászlóját strázsálta. — Délután egy órakor, a' Státusok is meg jelentek Parola ki adáson, a' Zászlóally Sátoránál. A' Parola volt: *Leopold és Szabadság*. — Oberstlieut. Gr. *Festetics* Györgyné, M. *Saller* Judith Asszony, kiből egy, ritka tőkéllethezességekkel bíró Haza' Leányát tisztelünk, közel 90 Vendégeknek adott gazdag magyaros Ebédet; estve pedig magyar Tánczot, mellyen nem csak a' N. Gréven Regimentje' Tisztjeinek, 's a' Zászlóallybélieknek; hanem az öszve gyülekezett egész Nemesi Seregnek tekintetéből is különös vidámság esmérített ki. — Sokat lehetne még ezen nevezetes napról feljegyezni; de már csak azt említem, hogy midőn a' nagy hévségben fokátksa kellett volna a' Sátornál állani a' Gréven Húszárjainak, nem csak nem zúgolódtak; hanem kiváltképpenvaló örömöket jelentették

azon,

azon, hogy szerentséjek lehet, Hazájok Fi-
jaikat is vagy egyszer ekként meg tisztelni;
's azt vallották érzékeny indulattal, hogy
készek vólnának, egész nap estig is illy jeles
alkalmatossággal, lovon maradni.

A' már foltzor említett *N. Szalavármegye*
Zászlóallyának Kormányozója: Mélt. Gróf
Galántai Fekete János Úr; Fő Strázsames-
tere: Mélt. Gróf *Tolnai Festetics János* Úr;
Kaplánnya: Főtisztel. *Rosty János* Apátúr;
Kapitányai: *Gyömöreý György*, és *Kis*
Ignátz Urak; Főhadnaggyai: *Kis* János és
Nedeczky János Urak; Adjutánjai: *Svetits*
Jakab, és *Szalabéri Horváth Imre* Urak;
Zászlótart. *Farkas Lajos* Úr; Strázsames-
teri: *Inkey Menyhárt*, és *Skublits Imre* U-
rak; Köz Vitézei: *Domján József* (Hadi
Számadó), *Deák Péter* (Kvartélyrsináló),
Répás Ferentz, *Szigethy Ignátz*, *Csákány*
Jósef, *Lelovits Ignátz*, *Thassy Mihály*,
Diskay Ferentz, *Györfy Antal*, *Vargha*
Jósef, *Marton György*, *Sidi László*, *Ker-*
kápoly János, *Thury László*, *Agustits Istv.*
Thassy János, *Ibrány János*, *Farkas Mih.*
Cerecz Jósef, *Domokos Gábor*, *Horváth*
Jósef, *Salamon László*, *Zabó Péter*, *Sala-*
mon Ignátz, *Rózsás Ferentz*, *Horváth An-*
tal, *Fekete Ignátz*, *Dely Boldizsár*, *Ta-*
káts Dániel, *Fater Pál*, *Szentgróti Horváth*
Jósef, *Botsárdy Gábor* Urak. Seborvosa:
Kaposy István Úr. Hat Musikusfai, 's két
Tárogató - Siposfai vagynak a' Zászlóallynak,
és 20 Lovászfai, az Inasokon kívül.

„Az

„Az elől számlált N. Zászlóallybéliek között fogan vagynak, a' kik vagy ez előtt a' Vármegye' szolgálatjában vóltanak, vagy még most is vagynak. — Forma-Ruhájok: világos kék Mente 's Nadrág; fekete Dolmány; fekete Tsótár, fekete Tarsoly — mind Aranyra. Továbbá, kótsagtollal, 's arany vitézkötéssel ékeskedő Kalpag, mellynek tetejéből veres posztó sügg ki; végre, fehér Köpönyeg. — Minden Vitéznek nagyon szükfeges karonai készülere; úgymint: pár Pisztolya, Kardja, Sátora 's a' t. Mind ezen készülétek' meg szerzésének ditsőssége, Gr. *Festetits* János Uré; mellynek édes emlékezetét fel fogja a' N. Vármegye' Jegyző-Könyve állandóul tartani.“

A' *Horvát Ország* Sereg' Kormányozója, Haditármester B. *Devins* Ur, következő Tudósítást botsátott, a' *Vojnitsnál* lévő Táborból, Máj. 22 dikén, a' *Bétsi Fő Hadi Tanátshoz*: „A' *Bihátsi Basa Saranlia*, 4000-nél felesebb számú Seregének egy részével, tüzeffen néki jött, a' 2-dik *Báni Gyalog Reg.* Kerületében leg szélen lévő, 's Vitézekkel meg rakott Blokházunknak; Seregének más részét azonban nagy siettséggel előre nyomította *Lyubina* felé. De mind a' Blokháznál lévő Seressánusaink, mind pedig *Lyubinánál* álló Vitézeink, úgy szemébe tekintettek az ellenek agyarkodó Töröknek, hogy az, semmi lett úton módon,

nál-

nállunk szállásra nem kaphatott. Midőn pedig egy felől, Gen. *Jellasitstól*, a' 2-dik *Báni* Gyalog Reg. nek, és a' *Kinszky* Könynyü-Lovassainak egy részével segítségül küldetett Ob. Gr. *Sporko*; más felől pedig Gen. *Schlaun* által, ugyan azon tzeleből, az első *Báni* Reg. nek 1 Osztályával, és egy *Tsomó Kinszky* Uhlánussaival, el indított Oberstlieut. *Jellatsits*, közelgettek volna: alig hogy meg sejtette a' már is zürzavarba jött ellenség elő felé nyomuló segítségünket; leg ottan sebes lépésekkel vissza kotródott. — 47 holtjait hagyta a' *Tsarapiatzon*; 7-en el fogattak közzüle a' viaskodás alatt, kik azt vallották, hogy többen hüllottak el jóval is a' halva találtattaknál; de a' kiket el vitt magával a' vert Had. — Lándsákat, hangyárokot, 's más mindennemű igen sok fegyvereket, ezek felett egy Zászlót is nyertek Vitézeink. — Részünkről 12 emberből áll a' veszteség. Két Faluinkat is fel gyújtották a' *Törökök*, mindjárt akkor, hogy *Lyubinára* jöttek. — A' kormányozó Generálisnak bizonyítása szerént, *Szentgyörgyi* Reg. béli Kapitány *Balaskó* nem tsak ditső állhatatossággal védelmezte magát az ellenség ellen; hanem ki is tsapott reája olly szerentséssen, hogy az egészen zürzavarba hoztattott: mivelhogy ugyan akkor *Thodoro-*

ro-

rovits Strázsamester is; és *Ostoits* Harambasa hátúlról kerültek néki. — Főhadnagy *Pogledits*, és Zászlótartó *Sicza* különös dírséretre méltó Vitézségnek példájával mentek elől a' vezérlések alatt lévő népnek; *Bagya* Strázsamester, és *Mallivukovits* Harambasa is kiváltképpenvaló módon ki mutatták magokat.

H. *Coburg*-nak Jelentése szerént, az *Orsova* körül híven fáradozott Pattantyúsok között 3 Tűzmivesek, 6 Mozsarasok, és 4 Agyúsok kaptak ezüst pénzt; 1 Káprál pedig aranyat: személlyes tetteiknek érdemlett jutalmául.

S z e r v i a.

Az egész *Bánati* Sereg meg indúlt ezen hónapnak elein, Gr. *Clerfe* Haditármester Űrnak vezérlése alatt, a' *Timok* vize felé. Az úgy neveztetett *Koramneki* nyíláson való által menetel igen bajos vólt, mivel meredek kősziklákon mennek el a' Duna mellett az utak, 's igen rosszak. *Gladován* által lett a' menetel, 's ugyan ott vólt az első Táborba való szállás, és a' nyugovó nap. Innen ment a' Sereg *Persapalánkának*, a' hol egész éjtfzaka fáros helyen kénytelenített állani. 6-dikon érkezett *Prachovába*, a' *Timok* vizéhez, holott a' szakadatlanúl

núl tartó első idő miatt, még 14-diken is Táborban állott, 's a *Timokon* való által menetel erántt adandó parantsolatra vára-kozott.

Az említett Táborból, ezen hónapnak 11-dikén úrasította *Vallisch* Vasas Reg. béli Kaptány Gr. H * ide *Bétsbe*, egy Generális Úrhoz Levelét, mellyet, fontos vólttára nézve, méltónak íteltünk, hogy ide iktasunk:

„Mi a *Timok* vize partján állunk; bal felől a *Duna*; előttünk pedig *Radovojevátz* nevű helység vagyon, mellyben egynehány ezer fegyveres *Törökök* fekszenek. Még tart a Fegyvernyugvás. A *Törökök* tsendeslek. Gyakran el jövegettek szélső *Vigyázóinkhoz*, 's velek barátságossan beszéllgettek. Azt mondták, hogy a *Belgrádot*, *Orsovát*, 's minden más ostromlott *Váraikat* el borított tűz-özön, nagy tanúság gyanánt szolgál nekik; mellyre nézve éppen nem akarják, hogy *Bodon* is tüzes ményköveink' prédája legyen: inkább kívánják, hogy egy *Útközet* válassza el, jobbra, vagy balra, az egész dolgot. Ha nekik vakot vet a szerezse: úgy *Bodon*, minden ellent állás nélkül, meg adja magát. Ugyaa csak úgy vélekednek azonban közönségesen, hogy, nem lévén ágyújaik a *Törököknek*, fok izgágát nem fognak minékünk az által menetelben okozni. — A *Timok* vize nem széles; de igen sáros, úgy, hogy ha két három *Lovas* által megy rajta: nem képes, kereszttül gázolni. A térségen, egymást érik a fok tsatornák, és a posványos helyek, a mellyeken nem másképpen, hanem hanem hajó-hidakon, lehet által

verc-

verekedni. — Azzal tartják mindenek, hogy három Tsapatokban fog fel kerekedni Seregünk, *Vartensleben*, *Vétsey*, és *Stader* F. M. L. Uraknak Vezérlések alatt. Nem lesz szabad semmi Bagázsiát, még csak a Sátor hordozó lovakat is el vinni; de azért jó kedvvel van a Nép, 's egésszen meg nyugszik Fő Kormányozónknak, H. Coburg-nak, és Seregünk Vezetőjének, Gr. *Clerse*-nek bálts Rendelésein. Az egész Lovasfág két részekben áll. Nints meg többé a két Tászájok, melly a Nyeregnek két oldaláról le tsüggött volt. A Dragonyosoknak is oda a Mellyvasok. — A Gyalogság tsupán Batalionként 4 szegekre fel osztva, két egymást segitendő Tsatarendekbe fog az Ostábla játtzó karikáinak hasonlóságára állittatni. A mi Seregünk mintegy 22,000 emberből áll; úgymint: az *Erdödy* és *Toskána* Leop. Húfzárjaiból; *Vürtemberg* és *Savoya* Dragonyosaiból, 's a *Vallisch* Vasas Regementjéből. Továbbá, a *Tercy*, *Fordis*, *Durlach*, *Splényi*, *Pálffy*, *Károlyi*, *Stein*, *Lattermann* 's *Reiszky* Gyalog Regementjeiből, és egy *Oláh-Illyriai* Batalionból; öszveséggel 12 Osztályokból, és 19 Batalionokból, a *Branovátzky* szabad Seregén kívül, melly mintegy 1200 emberre fel megy. Mikor lesz az által menetel: a még titokban vagyon. Azonban minden órán kéfzen vagyunk. A mint fellyebb is emlitém, úgy vélekednek mindenek, hogy a Törökök nem igen fognák ellenzeni a vizen való által menetelünket; az én tsekély itéletem szerént pedig, éppen csak a volna az a szerentsés szempillantás ö reájok nézve, mellyben kevés erővel nagy számú Népek ellent állhatnának. — Ha mi *Bodont* kézre keríthetjük: tehát azon esetre ez a Sereg *Nikópolis* felé nyomúl, hogy H. Coburgot *Turnulnak* és *Fekete-Gyergyónak* meg vételében segit-

gíthelle. Tsak az Ég bódogítsa szándékunkat! A' mi a' tartozást, 's Vitézeinknek fejenként való kötelességeket illeti, mondhatom, hogy azon kiki szívés igyekezettel törekedik ki tenni magáért. Úgy is azon diadalmas Seregekből áll ez a' Nép, a' mellyek nagyon bele tanúltak már a' győzésbe. — A' mi Brigadérosunk: Gen. *Leonardo*; F. M. L. B. *Vétsey* is mellettünk ráborozik. — *Degenfeld*, Kapitánnyá lett a' *Vurmser* Reg. jében. — Kap. *Diets*, agyon lötte magát *Nagyváradon*. Mi okon: azt senki sem tudja. Helyébe jő a' *Zeschwitz* Vasasfai közzül Vitéz *Minuzillo*. Ezen kívül, még 4 Fő - és 3 Alhadnagyi Hivatalok vagynak üressen, melly valóban bajos dolog ilyen időben, a' mikor olly szük az Ember. "

Hálits Országból írják, hogy az ott öfve gyült Seregek, eddig vólt szállásaikat el hagyván, a' határ szélekhez közelebb Táborba szállottak.

Olly vakmerőséget követtek el kevéssel ez előtt némelly maga gondolatlan Lengyel Katonák, hogy a' határ szélen lévő Sast le ütötték, 's földünkre bé rontván, fok székér szénánkat el vitték. Ez eránt panaszt tett a' *Hálits Országi* Kormányozó Szék, a' *Lengyel* Köz. Társaságnál, és elégtételt kívánt, mellyet meg is nyert; mert az említett Lengyel Katonák, a' két Seregnek szeme látára, el vették méltó büntéréseket; a' Tisztjek, a' ki vezette vólt őket, fogságba vetterett; a' túl felől kormányozó Oberstlieutenant

want a' Sast ismét fel tererte; 's az el vitt
szénáért 700 Lengy. for. fizetődött.

Orosz Birodalom, és Svéd Ország.

Az Oroszoknak, a' Svédeken egynehány izben vert diadalmaikról, következő hiteles Tudósítások érkeztek *Bétsbe*: Gen. *Korsakov*, a' vele *Nyszlovnál* által ellenben álló Svédeken rajtok ment, 's minekutánna ugyan lelkesen meg verte volna őket: kén-telenítették azok magokat 15 mértföldnyire vissza vonni, 's ekképpen az Oroszoknak útat nyitottak, *Savolax* nevű Svéd Tartományba leherő bé érkezésre. — Maga a' Svéd Király, meg támadta Gen. *Denisszovot*, a' *Kymene* vizén túl, *Uty* és *Valedira* között; de az említett Generális derekassan védelmezte magát; 174 embere esett el; 80 meg sebesedett; — a' Svédeknek mintegy 500 ember veszteségek volt. — Orosz Gen. *Numsen*, által menvén a' *Kymene* vizén, a' Svédeknek két Batteriájaikat, 's 12 tizenkét fontos értz ágyúikat el vette; egy Svéd Oberstert, sok más Tisztekkel 's feles számú Közemberekkel együtt, el fogott. — Egy újabb, de még csak a' naggyából való Tudósítás szerént, Gen. *Denisszov*, a' Királyt meg verte, 's egy részét maga a' Király' tábori készületeinek, valamint Seregének is el vette. — *Pumala* szoros Tenger-nél álló Orosz Oberster *Anrep* is diadal-maskodott a' Svédeken. — Gen. *Korsakov*, előbbi győzedelmét azzal nevelte, hogy még 7 Svéd Batteriákat el foglalt; ámbár
csak

csak ágyúk nélkül: mert azokat szerentséjére még is jókor el kapkodta az ellenség.

A' *Stokholmi* Levelek, nem emlirik, hogy az elő adott Történetekkel, Kurirt küldött volna a' Király, Feleségéhez; mint ezekkel: hogy Ápr. 23-dikán, az Oroszoknak *Savolaxra* Izolgáló, *Karnakosky*, és *Suomenieni* nevű két szoros járásaikat el foglaltatta; két értz ágyú; sok minden, és 14000 Rubla nyereséggel: Továbbá, hogy Ápr. 29-dikén, *Vilkialánál* ismét győzedelmeskedett az Oroszokon; a' hol 200 esett el (a' mint írják) az Oroszok közzül; hanem Svédok is sokan sebesedrek meg. — Magát a' Királyt is találta egy golyóbis: de csak kegyelmessen.

Török Birodalom.

A' *Konstantzinápolyból* Ápr. 8-dikán költ Tudósítások szerént, Mártz. 24-dikén történt *Hassan Basa* Nagy Vezérnek halála, 5 napokig tartott betegsége után. Közönségesen azt hitték *Konstantzinápolyban*, hogy az előbbeni Nagy Vezér, *Jussuf Basa*, fogna ismét régi méltóságába vissza állíttatni; de mást tettett a' Szultránnak ezen nagy hívatálnak viselésére elő állítani — egy, még eddig egészen esmeretlen, igen közönséges származástú, 's a' mi nagyobb, tellyességgel nem Katonának született, hanem vagyonos Embert — *Seid Hassan*, *Rustsuki Basa*t. — Minthogy a' Had az ajtó előtt áll, 's azonban

ban

ban a' nagy ígéretek után is igen kevéssen fereglettek a' Mahomet' Zászlója alá: tehát újjolag parantsolatot küldött a' Nagy Úr, minden Basáihoz a' Birodalomnak, hogy a' hogy' tsak lehet, Katonát teremtsenek. — Hogy pedig annál jobban reá leheffen venni a' Törököket, a' hadba való menetelre: a' Szultán' Irása mellé, a' *Mufti* is atyai intését ragasztotta, melly mindenütt közönségesen el fog olvastatni. Azt köti a' Mufti, Mahomet' minden igaz Követőjének szivére, hogy ő, lelke' esmérete szerént köteles el mulhatatlanúl, a' Hitetlenek ellen fegyvert fogni, és a' Mahomet' Vallása fenn maradásáért mindent el követni: a' haláltól nints mit félljen; mert, valaki el fog esni a' hartzban, azt úgy nézik a' Paraditsomban, mint Mártírt, 's buzgólagának különös jutalmául nem 70 mennyei Szüzeket fog nyerni, a' mint meg ígérte vólt Profetájok; hanem 71-et, 's bizonyos érdem' jellel másoktól meg különböztetve lessz szerentséje a' Paraditsomban fel 's alá sétálni. (Szegény Vallás! Be sok Hitegetőknek és Ámítóknak vóltál már Te, déltől fogva, éjszakig; napkelettől fogva, napnyúgotig menedék helyek — vagy még most is! — Ugyan ez szolgáltatott osztán ezen ellened való nevezetes panaszra alkalmatosságot: *Tantum R. ligio potuit suadere malorum!* — A' Vallás, úgy, a' mint kellene annak maga valóságában lenni, az emberi Nemzetre most és jöven-

jövendőben áradható minden áldásoknak gazdag kútfeje. Nem erre, hanem a' vele vissza élőkre kell a' vádunk háramlani.) — A' Mufti intésének hallására, azt felelték sok közönséges Törökök Ásiában: Ők jól tudják, hogy az Európai Hatalmasságok magok gondoskodnak mind alsóbb, mind felsőbb rendű Katonáiknak ruhájokról 's élelmekről; ők nékiek ellenben, tulajdon költségeken kell ki állani, 's egészen magokra hagyatnak; azonban tudják, hogy ők tsalhatatlanul veszténének a' hadban: és így e' Világon forsokat jobbra nem tehetnék — halálok után pedig, csak 70 Szűzekkel is meg elégefznek ők; 's éppen nem kívánnak semmi meg különbözterő Jeler. (Van ám eszek a' Törököknek is! — Szégyen volna hát; ha nem lenne a' Keresztényeknek.)

* * * * *

Angliát azzal kézfzeti Spanyol Ország a' maga ellen való ki kelésre: hogy ellenzi annak, az Északi Amerikának azon Napnyúgoti részén való igen hasznos kereskedést, mellyet az Anglusok magok találtak fel; és hogy a' Nootka szoros Tengerből erőszakosan el rablott Angliai rakott hajók közül egyet ugyan vissza adatott; de egyéb elégtételről nem is akar hallani.

Angliába két pár eleven idős Darvak 's Gödények kívántatnak Hazánkból. Az árrok, 's Bétsbe lezendő fel szállítások erántt, illy tzim alatt lehet a' Jelentést, de minél előbb, tenni: a' Mr. Mr. de Görög. — *Auf der Freyung* Nro 61. a' *Vienne*.

Költ Bétsben, Májusnak 28-dik napján. 1790.